

Bekwaamheidseisen voor leraren NLT

versie maart 2022

In de tabel hieronder staat de NLT specifieke invulling beschreven bij de wettelijke bekwaamheidseisen. Dit is zichtbaar gemaakt door in de eerste kolom de beschrijvingen op te nemen zoals geformuleerd in de vastgelegde bekwaamheidseisen voor hoger voortgezet onderwijs. Deze zijn opgedeeld in een brede professionele basis en drie bekwaamheden, namelijk de vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische bekwaamheid. De formuleringen zijn veelomvattend en daardoor vaak toepasbaar op NLT. De specifieke invulling voor NLT, zichtbaar in de tweede kolom, belicht karakteristieken van NLT. Het geeft naast een concretisering voor NLT ook enkele aanvullingen die onderbelicht zijn in de bekwaamheidseisen. Er is gekozen om geen 1-op-1-koppeling te maken tussen de beschrijving in de kolom 'NLT specifieke invulling' en de genummerde bekwaamheidseisen, omdat de beschrijving soms op meer dan 1 indicator van toepassing is.

Niet alle leraren binnen een NLT-team hoeven over alle bekwaamheden te beschikken, zoals zichtbaar is gemaakt in kolom drie en vier. Een kruisje in de kolom 'leraar' betekent dat dit een bekwaamheid is die van alle leraren binnen NLT verwacht wordt. Een kruisje in de kolom 'NLT-team' houdt in dat dit een bekwaamheid is die binnen het team aanwezig moet zijn en dat een verdeling van taken of samenwerking op dit vlak dan ook mogelijk is. Bij indicatoren waar zowel bij leraar als bij team een kruisje zichtbaar is, is de gedachte dat iedere leraar binnen het team hier een verantwoordelijkheid heeft, maar niet alles door één leraar gedaan kan worden. En er dus ook hier samenwerking noodzakelijk is.

Bekwaamheidseisen	NLT specifieke invulling	Leraar	NLT-team
Brede professionele basis			
Definitie Een bekwame leraar is een leraar die heeft aangetoond dat hij met zijn vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische kennis en kunde zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze. Voor de leraar voorbereidend hoger onderwijs gelden de eisen die gesteld worden aan het masterniveau van kwalificatie. Dit houdt in dat hij gespecialiseerde, deels ook geavanceerde kennis en kunde heeft binnen zijn vakgebied, de vakdidactiek daarvan en pedagogische theorieën en methodieken die relevant zijn voor zijn onderwijs. Op basis daarvan kan hij: I. Zijn eigen onderwijs vormgeven, afstemmen op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, uitvoeren, evalueren en bijstellen. II. Samenwerken met collega's in, en waar relevant ook buiten, de eigen instelling, en zijn professionele handelen waar nodig afstemmen met hen. III. Onderwijskundige ontwikkelingen ontwerpen door zijn expertise en probleemoplossende vermogens in een multidisciplinaire context in te brengen en toe te passen en mede te richten op basis van kritische oordeelsvorming met oog voor sociaal-maatschappelijke en ethische verantwoordelijkheden. IV. Praktijkgericht onderzoek ontwerpen en uitvoeren ten behoeve van onderwijsontwikkelingen en gebruik maken van nieuwe kennis en inzichten uit onderzoek en/of bijdragen leveren aan het ontwikkelen daarvan. V. De ontwikkelingen en het onderzoek waaraan hij werkt uitleggen en verantwoorden. VI. Zijn professionele handelen uitleggen en verantwoorden. VII. Zelfstandig vormgeven aan zijn professionele ontwikkeling.	De leraar organiseert uitvoering van NLT-onderwijs adequaat en draagt bij aan de inbedding van het NLT-onderwijs in het complete onderwijsaanbod van school. De leraar werkt met collega's en onderwijsondersteuners (met name TOA) samen in een multidisciplinair team, waarbij in onderlinge afstemming onderwijs aan leerlingen wordt verzorgd en geëvalueerd. Organiseert buitenschools leren door samenwerking met hbo, wo en bedrijven en onderhoudt daartoe contacten met hbo, wo en bedrijven. De leraar is leergierig en staat open voor nieuwe ideeën. De leraar verwerft regelmatig nieuwe (inhoudelijke) kennis en vaardigheden blijft daarmee het NLT-onderwijs vernieuwen. De leraar draagt verantwoordelijkheid voor de kwaliteitszorg van het vak als geheel en houdt daarbij rekening met landelijk en/of regionale ontwikkelingen rond het NLT-onderwijs.	x x x x x	x x x x
Vakinhoudelijk			
Definitie Vakinhoudelijk bekwaam wil zeggen dat de leraar de inhoud van zijn onderwijs beheerst. Hij 'staat boven' de leerstof en kan die zo samenstellen, kiezen en/of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren. De leraar kan vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen. Hij houdt zijn vakkennis en -kunde actueel. Om vakinhoudelijk bekwaam te zijn moet de leraar ten minste het volgende in algemene termen weten en kunnen.	De leraar kent achtergronden en doelstellingen van NLT. De leraar geeft leerlingen zicht op (een deel van) de aard en specifieke kenmerken van NLT, zoals vastgelegd in domein B en de NLT-specifieke vaardigheden in domein A van het examenprogramma NLT.	x x	

<p>De vakinhoudelijke bekwaamheidseisen van de leraar voorbereidend hoger onderwijs</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De leraar beheerst de leerstof qua kennis en vaardigheden waarvoor hij verantwoordelijk is en kent de theoretische achtergronden van zijn vak. Hij kan de leerstof op een begrijpelijke en aansprekende manier samenstellen, uitleggen en demonstreren hoe ermee gewerkt moet worden. 2. De leraar kent de relatie van de leerstof voor zijn vak met de eindtermen en eindexamenprogramma's. 3. De leraar heeft kennis van de wetenschappelijke achtergronden van zijn vak en weet welke wetenschappelijke kennis en methoden van onderzoek gebruikt kunnen worden in zijn onderwijs. 4. De leraar overziet de opbouw van het curriculum van zijn vak, de plaats van zijn vak in het curriculum van de opleiding en de doorlopende leerlijnen. Hij weet hoe zijn onderwijs voortbouwt op het voorgaande onderwijs en voorbereidt op het hoger beroepsonderwijs en universitair onderwijs. De leraar kent de samenhang tussen de verschillende verwante vakken, leergebieden en lesprogramma's. Hij kan vanuit zijn inhoudelijke expertise in samenwerking met zijn collega's en de omgeving van de school bijdragen aan de breedte, de samenhang en de actualiteit van het curriculum van zijn school. 5. De leraar heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de leerstof voor dat deel van het curriculum waarin hij werkt. 6. De leraar weet dat zijn leerlingen de leerstof op verschillende manieren kunnen opvatten, interpreteren en leren. Hij kan zijn onderwijs afstemmen op die verschillen tussen leerlingen. De leraar kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof voor werk en vervolgonderwijs. 	<p>De leraar zorgt ervoor dat leerlingen natuurwetenschappelijke, wiskundige en technische vaardigheden verwerven en toepassen binnen interdisciplinaire thema's.</p> <p>De leraar voldoet aan de bekwaamheidseisen voor één van de volgende vakken: natuurkunde, wiskunde, scheikunde, biologie, aardrijkskunde of onderzoek & ontwerpen.</p> <p>De leraar is inhoudelijk expert voor een gedeelte van de contextdomeinen C t/m F, de expertise van het totale team dekt het examenprogramma.</p> <p>De leraar kent de relatie van modules die de leraar verzorgt met het curriculum van NLT en andere relevante vakken op de school.</p> <p>De leraar heeft inzicht in interdisciplinariteit in onderzoek, ontwerpen, beroepspraktijken en vervolgopleidingen.</p> <p>De leraar geeft een realistisch beeld van bètastudies en beroepen en motiveert ze voor beroepen en vervolgopleidingen waarin bètavakken een rol spelen.</p> <p>Het team stelt een schoolcurriculum voor NLT samen en ontwerpt en actualiseert leerlijnen.</p> <p>De leraar werkt vanuit contextrijk lesmateriaal.</p> <p>De leraar houdt ontwikkelingen rond bestaand lesmateriaal bij.</p> <p>Het team houdt ontwikkelingen rond nieuwe modules bij en actualiseert indien nodig het schoolcurriculum.</p>	<p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p>	<p></p> <p></p> <p>x</p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p>x</p> <p></p> <p>x</p>
<p>Vakdidactisch</p>			
<p>Definitie Vakdidactisch bekwaam wil zeggen dat de leraar de vakinhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van zijn school. Hij weet die vakinhoud te vertalen in leerplannen of leertrajecten. Hij doet dit met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze, waarin de volgende handelingselementen herkenbaar zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> > Hij brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen > Bij de uitvoering van zijn onderwijs volgt hij de ontwikkeling van zijn leerlingen; hij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of de leerdoelen gerealiseerd worden en hoe dat gebeurt; op basis van zijn analyse stelt hij zo nodig zijn onderwijs didactisch bij. > Zijn onderwijs gaat met de tijd mee. <p>De onderstaande eisen gelden voor alle leraren, maar hebben een specifieke betekenis in de context van het onderwijs in een bepaald vak of leergebied en binnen het type onderwijs waar de leraar werkt. De volgorde van de eisen drukt geen rangorde uit, noch een gewenste opeenvolging van handelingen.</p> <p>De vakdidactische bekwaamheidseisen voor de leraar voorbereidend hoger onderwijs Vakdidactisch bekwaam, kennis</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De leraar heeft kennis van verschillende leer- en onderwijstheorieën die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en kan die herkennen in het leren van zijn leerlingen. 	<p>De leraar beoordeelt bestaand NLT-onderwijsmateriaal kritisch, maakt beargumenteerde keuzes uit beschikbare materialen en arrangeert onderwijsmateriaal voor de eigen leerlingen.</p> <p>De leraar sluit aan bij / maakt gebruik van verschillen in voorkennis en interesse tussen leerlingen.</p> <p>De leraar zet een variëteit aan toets- en beoordelingsvormen in, die recht doet aan het examenprogramma NLT en passende bij de gegeven modules.</p>	<p>x</p> <p>x</p> <p>x</p>	<p></p> <p></p> <p>x</p>

2. De leraar kent verschillende methodes en criteria waarmee hij de bruikbaarheid ervan voor zijn leerlingen kan vaststellen. Hij kent verschillende manieren om binnen een methode te differentiëren en recht te doen aan verschillen tussen leerlingen. Hij kan de methode aanvullen en verrijken.
3. De leraar heeft kennis van digitale leermaterialen en -middelen. Hij kent de technische en pedagogisch didactische mogelijkheden en beperkingen daarvan.
4. De leraar kent verschillende didactische leer- en werkvormen en de psychologische achtergrond daarvan. Hij kent criteria waarmee de bruikbaarheid daarvan voor zijn leerlingen kan worden vastgesteld.
5. De leraar kent verschillende doelen van evalueren en toetsen. Hij kent verschillende, bij deze doelen passende vormen van observeren, toetsen en examineren. Hij kan toetsen ontwikkelen, toetsresultaten beoordelen, analyseren en interpreteren en de kwaliteit van toetsen en examens beoordelen. Hij kan bruikbare en betrouwbare voortgangsinformatie verzamelen en analyseren en op grond daarvan zijn onderwijs waar nodig bijstellen.
6. De leraar heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de vakdidactiek ten behoeve van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is.

Vakdidactisch bekwaam, kunde

De leraar kan onderwijs voorbereiden:

1. Doelen stellen, leerstof selecteren en ordenen.
2. Samenhangende lessen uitwerken met passende werkvormen, materialen en media, afgestemd op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen.
3. Passende en betrouwbare toetsen kiezen, maken of samenstellen.

De leraar kan onderwijs uitvoeren en het leren organiseren:

4. Een adequaat klassenmanagement realiseren en leiding en begeleiding geven aan groepen leerlingen buiten de context van klas of les.
5. Aan leerlingen de verwachtingen en leerdoelen duidelijk maken en leerlingen motiveren om deze te halen.
6. De leerstof aan zijn leerlingen begrijpelijk en aansprekend uitleggen, voordoen hoe ermee gewerkt moet worden en daarbij inspelen op de taalbeheersing en taalontwikkeling van zijn leerlingen.
7. Doelmatig gebruik maken van beschikbare digitale leermaterialen en –middelen.
8. De leerlingen met gerichte activiteiten de leerstof laten verwerken, daarbij variatie aanbrengen en bij instructie en verwerking differentiëren naar niveau en kenmerken van zijn leerlingen.
9. De leerling begeleiden bij die verwerking, stimulerende vragen stellen en opbouwende gerichte feedback geven op taak en aanpak.
10. Samenwerking, zelfwerkzaamheid en zelfstandigheid stimuleren.

De leraar kan onderwijs evalueren en ontwikkelen:

11. De voortgang volgen, de resultaten toetsen, analyseren en beoordelen.
12. Feedback vragen van leerlingen en deze feedback tezamen met zijn eigen analyse van de voortgang gebruiken voor een gericht vervolg van het onderwijsleerproces.
13. Leerproblemen signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen.
14. Advies vragen aan collega's of andere deskundigen; hij weet wanneer en hoe hij advies kan geven; hierbij kan de leraar gebruik maken van methodieken voor professionele consultatie en leren, zoals supervisie en intervisie.
15. Zijn didactische aanpak en handelen evalueren, analyseren, bijstellen en ontwikkelen.
16. Bijdragen aan pedagogisch-didactische evaluaties in zijn school en deze in afstemming met zijn collega's gebruiken bij de onderwijsontwikkeling in zijn school.
17. De inhoud en de didactische aanpak van zijn onderwijs uitleggen en verantwoorden.
18. Kritisch reflecteren op zijn eigen pedagogisch-didactisch handelen.

Pedagogisch			
<p>Definitie Pedagogische bekwaamheid wil zeggen dat de leraar op een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met zijn collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren. Hij volgt de ontwikkeling van zijn leerlingen in hun leren en gedrag en stemt daarop zijn handelen af. Hij draagt bij aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. Hij kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. Deze uitspraak heeft een brede betekenis en impliceert ook de bijdrage van de leraar aan burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene. Ook in pedagogische zin blijft zijn onderwijs van deze tijd.</p> <p>De onderstaande eisen gelden voor alle leraren, maar hebben een specifieke betekenis in de context van het onderwijs in een bepaald vak of leergebied en binnen de sector en het type onderwijs waar de leraar werkt. De algemene uitspraken over pedagogische kennis en kunde moeten nader sector- en vakspecifiek worden geïnterpreteerd en geconcretiseerd, rekening houdend met het type onderwijs waarbinnen de leraar werkt. De volgorde van de eisen drukt geen rangorde uit, noch een gewenste opeenvolging van handelingen.</p> <p>De pedagogische bekwaamheidseisen voor de leraar voorbereidend hoger onderwijs</p> <p>Pedagogisch bekwaam, kennis</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hij heeft kennis van ontwikkelingstheorieën en de gedragswetenschappelijke theorie die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn (bijvoorbeeld elementen uit de sociale psychologie en de communicatietheorie) en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen. 2. Hij heeft kennis van agogische en pedagogische theorieën en methodieken, die voor zijn onderwijspraktijk relevant zijn en kan die betrekken op zijn pedagogisch handelen. 3. Hij heeft kennis van veel voorkomende ontwikkelings- en gedragsproblemen en -stoornissen. 4. Hij weet hoe hij zicht kan krijgen op de leefwereld van zijn leerlingen en hun sociaal-culturele achtergrond. Hij weet hoe hij daarmee rekening kan houden in zijn onderwijs. 5. Hij heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de pedagogiek van het type onderwijs en het deel van het curriculum waarin hij werkzaam is. <p>Pedagogisch bekwaam, kunde</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hij kan groepsprocessen sturen en begeleiden. 2. Hij kan vertrouwen wekken bij zijn leerlingen en een veilig pedagogisch klimaat scheppen. 3. Hij kan ruimte scheppen voor leren, inclusief het maken van vergissingen en fouten. 4. Hij kan verwachtingen duidelijk maken en eisen stellen aan leerlingen. 5. Hij kan het zelfvertrouwen van leerlingen stimuleren, hen aanmoedigen en motiveren. 6. Hij heeft oog voor de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen en doet daar recht aan. 7. Hij kan ontwikkelings-, gedragsproblemen en -stoornissen signaleren en indien nodig met hulp van collega's oplossingen zoeken of doorverwijzen. 8. Hij kan zijn onderwijs en zijn pedagogische omgang met zijn leerlingen uitleggen en verantwoorden. 9. Hij kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met ouders en anderen die vanuit hun professionele verantwoordelijkheid bij de leerling betrokken zijn. 10. Hij is in staat tot kritische reflectie op zichzelf in de pedagogische relatie. 11. Hij kan zijn eigen grenzen bewaken. 	<p>De leraar biedt begeleiding bij complexe (groeps)opdrachten.</p>	<p>x</p>	